

Amcan Llesiant 15a - Adeiladu Gwell Cyngor

Rydym wedi codi Isafswm ein Cyflog Sylfaenol fel ei fod yn uwch na chyfradd Cyflog Byw Cymru

Rydym wedi cefnogi Cyflog Byw Cymru (sy'n cyfateb i gyfradd y Living Wage Foundation (LWF)) drwy waredu'n gynyddrannol y pwyntiau isaf ar y golofn gyflogau o'n graddfeydd cyflog. Hefyd cafodd tâl atodol ei gyflwyno ym mis Ebrill 2018 a oedd yn sicrhau bod yr holl weithwyr yn cael yr hyn sy'n gyfwerth â'r cyflog byw.

Cafodd codiad cyflog cenedlaethol yr NJC ei weithredu ym mis Ebrill 2019 ac fe wnaethom addasu ein graddfeydd cyflog, ac yn sgil hynny codwyd cyflog yr holl weithwyr hynny a oedd yn gyflogedig gennym adeg ei weithredu i isafswm cyflog sylfaenol o **£9.18** yr awr sydd **uwchlaw cyfradd bresennol Cyflog Byw Cymru**, sef £9.00 yr awr. Yn ogystal mae'r pwynt isaf ar y raddfa bellach yn cyfateb i Gyflog Byw Cymru.

Mae cyfradd LWF yn cynnwys cyflog sylfaenol a thaliadau ychwanegol megis lwfansau gweithio ar y penwythnos, sy'n golygu bod llawer o'n staff yn ennill tipyn mwy na chyfradd LWF pan gymerir y taliadau hyn.

Pam y mae hyn yn bwysig

- Mae'n bwysig bod ein cynlluniau strategol wedi'u halinio a'u hintegreiddio
- Wrth Adeiladu Gwell Cyngor rydym yn gwneud pob ymdrech i sicrhau llywodraeth leol fwy effeithiol, moesegol, tryloyw ac atebol, sy'n ategu ac yn gwella cyfranogiad y cyhoedd a democratiaeth.
- Yn ôl Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol mae'n ofynnol cael **7 maes** o newid corfforaethol, sy'n un o ddisgwyliadau allweddol Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol wrth Adrodd yn Flynyddol.

1 Cynllunio Corfforaethol	Cwmpeisir gan Adeiladu Gwell Cyngor
2 Rheoli Perfformiad	
3 Cynllunio'r Gweithlu	
4 Cynllunio Ariannol	Cwmpeisir gan Gwneud Gwell Defnydd o Adnoddau
5 Asedau	
6 Caffael	
7 Risg	

[Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol - Y daith hyd yn hyn: Mai 2018](#)

Mesurau Llwyddiant

 <p>72.4% o bobl yn cytuno y gallant gael gwybodaeth amdanom ni yn y ffordd maent yn ei ddymuno. (70.8% o'r blaen) (Cyfartaledd Cymru 76.2%) Ffynhonnell: Arolwg Cenedlaethol Cymru</p>	 <p>72.1% o bobl yn gwybod sut i ddarganfod pa wasanaethau rydym yn eu darparu (71.9% o'r blaen) (Cyfartaledd Cymru 77.4%) Ffynhonnell: Arolwg Cenedlaethol Cymru</p>	<p><i>Ddim yn berthnasol</i></p> <p>11.4% o bobl yn cytuno bod ganddynt gyfle i fod yn rhan o'r penderfyniadau sy'n cael eu gwneud ynghylch rhedeg ein gwasanaethau (Cyfartaledd Cymru 17.3%) Ffynhonnell: Arolwg Cenedlaethol Cymru</p>	 <p>Mae salwch staff yn is nag y mae wedi bod ers 4 blynedd 9.8 diwrnod y flwyddyn (a phrif achos salwch yw straen, iechyd meddwl a blinder)</p>
---	---	---	---

Egluro'r Canlyniadau

- Yn ôl [Arolwg Cenedlaethol Cymru](#) 2018/19:
  - Roedd **72.4%** o'r cyfranogwyr yn **cytuno eu bod yn gallu cael gafael ar wybodaeth amdanom yn y ffordd yr oeddent yn ei ffafrio**, ac mae hyn yn welliant ar y flwyddyn flaenorol sef 70.8% ond yn parhau i fod yn is na chyfartaledd Cymru o 76.2%, ond rydym wedi symud o'r 18fed safle i'r 17eg safle.
  - 72.1%** yn cytuno eu bod **yn gwybod sut i ganfod pa wasanaethau rydym yn eu darparu**, ac mae hwn ychydig yn well na'r flwyddyn flaenorol sef 71.9% ond yn dal i fod yn is na chyfartaledd Cymru o 77.4%. Rydym wedi disgyn o'r 17eg safle i'r 18fed safle yng Nghymru.
  - Dim ond **11.4%** oedd yn cytuno bod cyfle ganddynt i gymryd rhan yn y penderfyniadau sy'n cael eu gwneud ynghylch rhedeg ein gwasanaethau, ac mae hyn yn is o lawer na chyfartaledd Cymru o 17.3% ac rydym yn yr 16^{eg} safle. Roedd y cwestiwn hwn yn newydd ar gyfer holiadur 2017/18 ac ni chafodd ei ofyn yn 2018/19.

- Mae **Salwch Staff** o fewn yr Awdurdod wedi lleihau o 10.1 diwrnod yn 2017/18 i **9.8 diwrnod** yn 2018/19 (roedd ar y lefel hon ddiwethaf yn 2014/15 sef 9.6 diwrnod). Rydym wedi symud o'r 11eg safle i'r 8fed safle yng Nghymru. Caiff data salwch ei fonitro a'i ddadansoddi'n rheolaidd i sicrhau taw ar leihau absenoldeb mae'r pwyslais, a hynny gan fforwm Her ac Adolygu sy'n nodi ble mae bylchau yn ogystal ag enghreifftiau o arfer da. Prif achos salwch o hyd yw straen, iechyd meddwl a blinder.

Y cynnydd a wnaed

Cynllunio Corfforaethol

- Roedd y Strategaeth Gorfforaethol newydd, a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2018, yn cyfuno'r Strategaeth Gorfforaethol flaenorol, ein Cynllun Gwella, Amcanion Llesiant a Chynllun 5 mlynedd y Bwrdd Gweithredol - *Symud Ymlaen yn Sir Gaerfyrddin*.
- Ers cyhoeddi *Cynllun Llesiant Sir Gaerfyrddin* mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi cymeradwyo strwythur partneriaeth newydd ac mae cyfres o Grwpiau Cyflawni wedi cael eu sefydlu.
- Rydym yn datblygu ymhellach ein dulliau ymgynghori ac yn datblygu ffyrdd o ymgysylltu â chymunedau megis y Bartneriaeth Anabledd a'r Fforwm 50+.

Rheoli Perfformiad

- Bu i Swyddfa Archwilio Cymru ardystio bod ein Strategaeth Gorfforaethol Newydd (Mehefin 2018) a'n Hadroddiad Blynyddol (Hydref 2018) yn bodloni gofynion deddfwriaethol.
- I sicrhau ein bod yn cymryd yr holl gamau rhesymol i gyflawni ein Hamcanion Llesiant, roeddem wedi ail-lunio ein System Monitro Gwybodaeth Perfformiad (PIMS) a'r fformat cynllunio busnes.

Cynllunio'r Gweithlu

- Rydym wedi cael *achrediad arian* o ran Safon Buddsoddwyr mewn Pobl.
- Ym mis Mawrth 2018 dechreuom dalu'r hyn sy'n cyfateb i'r *Foundation Living Wage* i'n staff (esbonir hyn yn fwy manwl yn Amcan Llesiant 5 - Trechu Tlodi trwy wneud popeth yn ein gallu i'w atal, helpu pobl i gael gwaith a gwella bywydau'r rhai sy'n byw mewn tlodi)
- Rydym wedi ymrwymo i'r 'adduned Amser i Newid', sef datganiad cyhoeddus bod sefydliad am gymryd cam er mwyn mynd i'r afael â'r stigma a'r gwahaniaethau sydd ynghlwm wrth iechyd meddwl.

Fel rhan o wythnos Genedlaethol Prentisiaethau, dathlom gyflawniadau staff sydd wedi cwblhau eu prentisiaethau

Yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol
dros Adnoddau Dynol, Rheoli
Perfformiad, TGCh, TIC:
Y Cyngorydd Mair Stephens

Cliciwch [yma i gael gweld ein cynnydd manwl](#)
o ran yr amcan hwn.

Amcan Llesiant 15b - Gwneud Gwell Defnydd o Adnoddau

Dros y 5 mlynedd diwethaf rydym wedi gorfod rheoli gostyngiadau o oddeutu £50 miliwn yn y cyllidebau sydd ar gael i wasanaethau, gyda'r effaith leiaf posibl ar wasanaethau rheng flaen.

Mae thema gyson wedi bod yn perthyn i'r sefyllfa ariannol a wynebier gan awdurdodau lleol, wrth i doriadau sylweddol gael eu gwneud i lefel yr adnoddau sydd ar gael i wasanaethau cyhoeddus. Rydym wedi gorfod rheoli gostyngiadau yn y cyllidebau sydd ar gael i wasanaethau, ac ar yr un pryd mae'r gwasgfydd ar y gyllideb wedi bod yn cynyddu o ran galw a disgwyliadau. Rydym yn ymdrechu i'r eithaf i reoli'r sefyllfa hon drwy leihau ein gwariant heb fod unrhyw effaith sylweddol ar y gwasanaethau rheng flaen sy'n bwysig i'n cymunedau.

Pam y mae hyn yn bwysig

- Mae'r disgwyliadau a'r galwadau yn cynyddu, ond mae llai o adnoddau ar gael. O dan yr amodau hyn, mae angen i ni weithio hyd yn oed yn fwy effeithlon ac effeithiol, i gynnal gwasanaethau a'u gwella lle y gallwn, gan gyflawni 'mwy (neu hyd yr oed yr un peth) am lai'.
- Mae gwasgfydd ariannol pellach yn debygol o ddeillio o bethau megis costau ynni cynyddol; cynnydd yn nifer y bobl hŷn y mae angen ein gwasanaethau arnynt; swyddfydd, ac adeiladau ysgol a phrifyrdd y mae angen buddsoddi'n helaeth ynddynt, gan gofio bod hyn yn ychwanegol at yr ansicrwydd presennol o ran rhagolygon economaidd wrth i'r DU gychwyn y broses o adael yr Undeb Ewropeaidd.
- Yn ôl Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol mae'n ofynnol cael **7 maes** o newid corfforaethol, **4** o fewn Gwneud Gwell Defnydd o Adnoddau sy'n un o ddisgwyliadau allweddol Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol wrth Adrodd yn Flynyddol.

4	Cynllunio Ariannol	Gwneud Gwell Defnydd o Adnoddau
5	Asedau	
6	Caffael	
7	Risg	

[Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol - Y daith hyd yn hyn: Mai 2018](#)

Mesurau Llwyddiant

Cynnydd o **14%** mewn Taliadau 'Ar-lein Amdani' (O 34,494 i 39,321)

£8m o'r arbedion cyfredol wedi'u gwneud yn 2018/19

11.3% o bobl yn cytuno ein bod yn gofyn am eu barn cyn pennu ein cyllideb (8% o'r blaen) (Cyfartaledd Cymru 14.5% ac yn y 7^{fed} safle) (Ffynhonnell: Arolwg Cenedlaethol Cymru)

Egluro'r Canlyniadau

- Mae mwy o gwsmeriaid yn **talw am wasanaethau ar-lein** ac mae nifer y taliadau wedi cynyddu 5% o 34,494 yn 2017/18 i **39,321 yn 2018/19**.
- Mae mynd i'r afael â'r flaenoriaeth lesiant hon yn cwmpasu'r holl feysydd gwasanaeth ac mae'n ymwneud â buddsoddiad yn ogystal ag arbedion effeithlonrwydd. Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i fodolau cyflawni sy'n ariannol gynaliadwy - ceir llawer o enghreifftiau o hyn ar draws gwahanol adrannau, fel cynyddu'r ddarpariaeth Gofal Ychwanegol lle mae'n bodloni anghenion y defnyddiwr gwasanaeth yn well, symud tuag at weithio ystwyth, a thrwy hynny leihau costau ystad y Cyngor yn y dyfodol.
- Yn anffodus yn ôl [Arolwg Cenedlaethol Cymru](#) 2018/19, dim ond 11.3% o'r cyfranogwyr oedd yn cytuno ein bod yn gofyn am eu sylwadau cyn pennu ein cyllideb (cyfartaledd Cymru oedd 14.5%), er bod hyn yn welliant ar y flwyddyn flaenorol sef 8% ac rydym wedi symud o'r 13^{eg} safle i'r 7^{fed} safle.

Y cynnydd a wnaed

Cynllunio Ariannol:

- Roedd ein Hamcanion Llesiant yn nodi ymrwymïadau ariannol ar gyfer pob amcan ac roedd y Seminarau ar y Gyllideb i'r Aelodau wedi nodi ein Hamcanion Llesiant wrth ystyried cynigion y gyllideb. Roedd yr asemiadau o effaith hefyd wedi sicrhau bod effaith ein Hamcanion Llesiant yn cael ei hystyried.
- Rydym wedi gwella ein riportio ariannol drwy ddarparu gwybodaeth ddigonol am gronfeydd wrth gefn a thrywydd archwilio clir ar gyfer penderfyniadau ynghylch cronfeydd wrth gefn ac wedi cryfhau ein trefniadau cynllunio ariannol. Cyflwynir Cynlluniau Busnes i Bwyllgorau Craffu ar yr un pryd ag ymgynoriadau ynghylch cynigion y gyllideb, paratoir cynigion arbedion 3 blynedd ac mae trefniadau monitro manwl ar waith.

Asedau:

- Bu i'r gwaith barhau ar gasglu data ynghylch ein holl asedau cymunedol gyda golwg ar wneud gwell defnydd o gyfleusterau. Mae trafodaethau ynghylch trosglwyddo Asedau Cymunedol yn dal i ddigwydd gyda phartïon amrywiol sydd â diddordeb.

Caffael:

- Ym Mehefin 2018 roeddem wedi cyhoeddi ein [Strategaeth Caffael 2018-22](#) sy'n pennu ein blaenoriaethau strategol a'n hymrwymiad i sicrhau bod llesiant economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol Sir Gaerfyrddin wrth wraidd ein gweithgareddau.

Y Risgiau:

- Cafodd ein Cofrestrau Risg Corfforaethol, Adrannol a Gwasanaeth i gyd eu diweddarau yn 2018/19 yn unol â Strategaeth Cynllunio Wrth Gefn a Rheoli Risg 2018-22 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau Budd i'r Gymuned, ac adroddodd cynllun £8.8 miliwn ar gyfer Ysgol Penrhos yn Llanelli y cai £1.86 ei ailfuddsoddi yn economi Cymru am bob £1 a gai ei gwario.

Yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol
dros Adnoddau:
Y Cynghorydd David Jenkins

Cliciwch [yma i gael gweld ein cynnydd manwl](#) o ran yr amcan hwn.